

BISERIC'A SI SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " „ j. a. 3 „ 50 „		

Stim'a si respectulu fatia de preotí.

Religiunea crestina are unu perceptu moralu si celu mai sublimu, acel'a, prin care ea ne comanda se iubimu pre toti ómenii in generalu, pentrucà de-si ei au diferentia intre sine de idei, de positie si de rang, in sa toti sunt compusi din sufletu si corpu de aceasi natura, toti purtamu in noi chipulu si asemenarea lui Ddieu! Incât si chiar cand n'avemu trebuintia unulu de altulu, suntemu detori a-ne iubi unulu pre altulu, vedindú fiecare in sine asemenarea naturala a celuialtu. Insa totodata religiunea crestina ne mai comanda ca se ne si stimam unii pre altii, càci iubirea se intemeiaza pe stim'a reciproca, astfelu, incátu este imposibilu d'a iubi pre acel'a care nu se bucura de stim'a nóstra!

Dar, de-si suntemu detori a stimá pre toti ómenii fora deosebire, cu tóte acestea trebuie se stimamu pre unii mai multu decât pre altii. Simtiementulu nostru naturalu ne impinge a dá o stima si unu respectu deosebitu preotiloru. Acestu respectu ni-lu impune simtiulu nostru, si ratiunea nu numai cà apróba acést'a, dár ea ne impune chiar o detorie d'a stimá si a respectá pe preoti!

In adevér, preotii, la tóte popórele si de tóte religiunile, au fost priviti ca persóne sacre, si astfelu, pusi in culmea societatii. La Indieni, brahminii (preotii) erau onorati ca diei. Cine serviá pe unu brahmin facea fapta de meritu, ér acela, care furá dela brahmin érà taiatu cu ferestreulu preste mijlocu. In Egiptu preoti formau cea d'antaiu casta a natúinei, peste care dominau prin superioritatea inteligentiei, a positiunei sociale si a averei lor; investiti cu puterea de-a face si a aplicá legile, mai aveau inca si dreptulu de-a alege pe regi si d'a regulá conduit'a lor. Legea ordoná d'a respectá pe preotulu egiptean ca pe interpretele dieitatii, si nici unui omu

ordinaru nu érà permisu d'a-se crede egalu preotiloru. Roma facuse din preotie o diregatorie civila: demnitatile de auguri si de mari pontifici erau magistrature; cei imbracati cu ele erau membri ai senatului; ei puteau se disolve comitiile séu adunarile poporului, a anulá actele publice; aveau dreptulu d'a cassá pe magistratii numiti cu desconsiderarea formelor religiose, si a abrogá legile date fora ceremoniele cerute de riturile sacre. La Evrei privilegiile si prerogativele preotiloru erau numerose si puterea lor nelimitata. Dupre legea lui Moise poporulu isralteanu trebuia se fie cu veneratiune catra preotii sei, si se li dee lor parte din parg'a si din gertfele de espiatiune.

In legea evangeliului, Ddieu-omulu a disu apostoliloru sei si prin ei tuturoru preotiloru: Celu ce ve asculta pre voi, pre mine me asculta, si celu ce ve nesocotesce pre voi, pre mine me nesocotesce. ¹⁾ Vedem dara cà Mantuitoriulu Christosu pune pe pastorii bisericei intr'o categorie cu sine, si rapórta stim'a ori ne stim'a catra preoti la insasi persón'a sa. In Pravil'a cea mare la cap. 56 aflam in privintia acést'a urmatórele: „Tieneti mintea dreapt, si cu tot sufletulu (o crestine) intru crestinescile invetiaturi, si cinstesce cu cinste pre mum'a ta biserica, carea te-a nascutu prin Duchulu santu, adeca prin Dumnediesculu botezu, si pe preotii ei ii cinstesce ca pe nisce slugi ai lui Christos si ca pe nisce ómeni ce au tocmé'a angerésca, ca se fii cinstitu de Ddieu, càci cà cinstea preotiloru la Christos se socotesce, cà si ómenii imperatului pentru densulu se cinstescu; asia trebuie se se cinstésca si preotii pentru Christosu.“ In adevéru mintea sanatósa ne spune, cà suntu merite si virtuti de positiune, si cà din acestu punctu de vedere, preotii nostri trebuie se fie cei d'antaiu stimati

¹⁾ Luca 10. 16.

si respectati in societate. „Căci preotii, dice S. Ioanu Gura de aur, de si se pórta pe pamentu, ea are unu rangu de servitiuri ceresci.“ Astfelii noi detorimu cea mai inalta stima si veneratiune preotiloru nu pentru persón'a loru, ci pentru sarculu oficiu ce reprezenta!

Cei ce nu vedu in preoti decat nisce omeni ordinari, supusi slabitiuniloru si pasiuniloru omenesci, ca toti omenii, si din motivulu acest'a denéga stim'a si supunerea cuvenita preotiloru, ba pôte chiar ii persifléza si-ii calumniaza in totu chipulu, acestia sunt carii in orgoliulu loru vedu paiulu in ochii altora, ér in ochii loru nu vedu bârn'a! Pentru a judecá vredniciile ori meritele ómeniloru avem doue regule, un'a a perfectiunei suverane si cealalta a starei nóstre ordinare de neperfectiune. Erórea si chiar nedreptatea cea mai mare din partea ómeniloru este, că ei aplica la preoti numai regul'a d'antaiu, cerendu dela ei o perfectiune absoluta, si apoi, pentrucá nu sunt angeri, ci ómeni, sunt condamnatii fara mila si calumniati fara crutiare, ca celu mai netrebnicu elementu in societate! Dreptatea in sa cere, ca se judecam pe preoti pururea in comparatiune cu ceialalti ómeni, si numai atunci vom puté observá superioritatea vredniciloru si preferintiele loru morale!

Dar chiar pecatosi si inca cei mai pecatosi se fie órecari preoti, santu este oficiulu loru, servirea loru pastoralá, si acést'a este de ajunsu pentru noi ca se le dâmu stim'a si ascultarea cuvenita, ca unoru siefi spirituali! Ceea ce au legiuitu de-o potriua toti parintii bisericeii! „Multi preoti, dice s. Ioanu Gura de aur, fiind pecatosi, aducu daruri adeca slugescu, si nu se sfieste de densii Ddieu, ci Duchulu santu santiesce darurile care sunt nainte, si insusi agnetiulu se face trupulu Domnului, si de in potiru se face cinstiulu sange a Domnului, dupa glasulu Mantuitoriului: Luati mancati că acest'a este trupulu meu, si beti de intrensulu toti că acest'a este sangele meu alu legii noue. Ér marele Atanasiu graiesce: de vei sei pe preotu că face adulteru séu altu pecatu, se nu-ti întoreci darulu, adeca prescurile dela densulu, nici se-lu osandesci că e pecatosu, căci că acelea prescuri nu le duci lui, ci lui Ddieu. Bine că este nedestoinicu si pecatosu, éra prescurele-ti adeca liturgi'a ta pentru densulu se suie la ceriu: éra elu si-va luá plat'a pecateloru lui in diu'a judecatii. Nu se cade nici e cinste mireanului se osandésca pe preotu, macar de a ar fi pop'a si pecatosu. . . . Ci trebuiesce se avem tóta smereni'a la preoti, macar de este dreptu, macar pecatosu.“²⁾

Cu acestea noi nu voim a scusá séu a as-

cunde scaderile si peccatele preotiloru, ci voimu numai a aratá lips'a de bunu simtiu si usiorinti'a cu care o séma de ómeni s'au obicinuitu a tractá si a se jucá cu caracterulu si onórea ministriloru religiunei. Preotii a ajunsu astadi a fi despretiuiti si degradati chiar de ómeni, ce se dicu culti si civilisati! Cand togmai acestia ar trebui se conlucre mai multu pentru a ridicá stim'a si prestigiulu loru! Si acést'a nu atât din consideratiuni personale, cât mai alesu din privire catra sant'a religiune, a caroru ministrii sunt densii. Căci este imposibilu a despretiui si a degradá pe preoti, fara a atinge si chiar a sguđu credintiele poporului in institutiunile sale religióse, reprezentate prin preoti. Odata depopulasirati preotii, are se urmeze necesarminte si depopularea religiunei insasi. Trebuie dar se avem consideratiuni si se crutiam persónele bisericesci, pentruca se nu dâmu ansa poporului d'a-si perde stim'a traditionala si credinti'a in institutiunile religióse!

Dar daca preoti au titlu d'a fi stimati si venerati din partea poporului, apoi densii trebuie se se pórte astfelu, ca in adeveru se merite stim'a si respectulu tuturor! Despre ce vom vorbí cu alta ocaziune.

V.

Unele reflexiuni cu privire la invetiamentulu poporalu.

Comparandu trecutulu cu actual'a situatiune a scóleloru populari din timpulu de adi, constatamu órecum miscati de bucuria, cumca scólele nóstre s'au imultitu si se inmultiescu din anu in anu, multe edificii scolare s'a transformatu in edificii noi si corespondietóre spiritului timpului de facia; — ér mai presusu de tóte, scólele de fetitie cu invetiatoresce, infintiate in mai multe comune, ni dovedescu in modu evidentu unu evansamentu deosebitu a simpatiei poporului nostru facia de cultur'a fitóreloru mame romane.

De asemenea sustienu si cutédiu a afirmá, că si invetiamentulu popularu se predá adi mai precisu, séu cu alte cuvinte — mai practicü si instructivü, de catu pe acelu tîmpu candu ca elevi in scól'a populara trebuiamu se recitamü din litera in litera lectiunile intr'unu modu mechanic. Noi sciamu recitá fluidu unele doctrine frumóse din Catechismu — dar mazere pusa pre parete, sub coj'a acelor'a am aflatu unu simburu depururea se cu, — va se dica, noi n'am cunoscutu spiritulu si cuprinsulu celoru invetiate. — Din Geografia invetiámü memorisandu despre Moravia, Galiti'a, Dalmati'a s. a. dar firesce, fara a fi fostu inciatii din capulu locului pe bas'a principiiloru didactice, pre candu noi tractamü acestu studiu incepandu dela cas'a parintésca, familia, si mergandu treptatu, trecemu la comuna, cercu, comitatu, tíera (patri'a nóstra) etc. etc.

Dar óre nu amblamu noi la scóla cate 3—4. ani si mai bine, candu cu displacutulu „az — buchi“ abia am putatu ceva ceti condusi de multe poticniri?

²⁾ Pravila cap. LVI.

Cati prunci au remasu de la scóla lipsindu-se de invetiatura numai din acea cauza, pentru că séu li erá tóta invetiatur'a grea si cu neputintia, ori că nu puteau vedé altu folosu din scóla; decatu „batiulu invetiatoriului pusu adese-ori la noi cercari“!

S'a simtitu prin urmare lips'a unui metodu mai limpede si mai corespundietoriu scólei populare, ér pedagogii moderni si-a datu tóta nisuinti'a a-lu pune in servitiulu invetiamentului.

Scimu din esperintia, că in privinti'a scrisului si cetitului ni ajunge destulu unu jumetate anu — séu celu multu unu anu, pentru a poté câtu de binisioru introduce pre pruncii incepatori, — de unde si resulta, că adi numai póte fi nici o cauza de greutate si neputintia pentru fii némului nostru a-se folosi de carte si invetiatura.

Scól'a o putemu dejudecă din alu seu punctu de vedere asemenea unei gradini bine arangiate, scolarii suntu surcelele tinere si débile pre care voimu a-le cultivá; ér insusi invetiatoriulu este gradinariulu Déca inse gradinariulu a lasatu din negrigintia atari burueni neplivite, din a caroru privire a degeneratu mai apoi vegetatiunea surceleloru inocente, tóta vin'a cade asupra lui.

In tocmai stamu si noi invetiatorii! Se plivimu asia dara neghin'a vitiului, trandaviei si a coruptiunei din internulu eleviloru nostri, si se sternimu in ei boldulu naravuriloru bune!

Invetiatoriulu depurarea laboriosu si diliginte — de si cu mai putiena esperintia, póte usioru devinge pre ácelu invetiatoriu, care avendu óre care cunoscintia, stá inertu si indiferentu facendu pretensiune a consumá numai sudórea altor'a.

Este prin urmare o detorintia impusa nóue de invetiatori ca se studiemu si totu se scrutamu alegendu-ni cea ce avemu mai de folosu chiearii nóstre, se fimu buni si adeverati lucratori in vi'a cea sedita de domnulu — la cultur'a fiitórei generatiuni, că numai astfelu vom poté creá nóua si predeceseriloru nostri o generatiune mai démna de esistinti'a multilateraleloru interese scolare.

Daca luamu in consideratiune alimentulu vietii omenesci, ne vomu convinge că pre cum corpulu se alimentéza cu pane si bucate; tocmai asia si spiritulu tinde a avé nu numai cultur'a mentala, ci si cultur'a moralitatii si a legii lui Ddieu; căci desconsiderandu asemenea reguli impuse omului cu de-seversire, nu vom avé rezultatele vietii fericite.

Nu este destulu déca pruncii scolaru vor sci respunde din invetiaturile predate de invetiatoriu, ori déca vor sci bine ceti, scrie si computa, — ci mai suntu si alte recerintie impuse facultatii intelectuale a pruncului, adeca — a-i infige curetienti'a fapteloru bune crestinesci; cu unu cuventu, a-i procurá virtute dragoste si iubire catra legea lui Ddieu si a tuturoru asiediemintelorú nóstre bisericesci.

Acei factori meniti a propagá cultur'a moralitatii si a invetiaturii crestinesci in scóla si in totu loculu, suntu in prim'a linia chieati — preotii si invetiatorii.

Constatu inse cu durere, că pre catu mi este cunoscutu — onorab. preotime parochiala (onóre esceptiuniloru) nu se pré intereséza de propunerea religiei in scólele nóstre; ér invetiatorii lipsiti fiindu in cauza de sucursulu parintiloru preoti, figuréza singuri sub nume de caticheti.

Ar fi de doritu ca propunerea religiei se se respecteze mai strictu din partea celoru chieati cu

atatu mai vertosu, de óre ce religiunea este bas'a pre care se cladesce celalaltu invetiamentu in scól'a populara!

Ioanu Mateic'a
invetiatoru.

Preumblari prin espositiunea romana. *)

III.

Considerabilulu numeru de esponenti si esponente in ramulu industriei de casa ne-a doveditu bogata comóra de aptitudini pentru meserii si industrie, ce zacu ascunse in poporul nostru, si calitatea majoritatii coversitóre a objectelor espuse de acésta categorie, ne induce a crede cu tarie, că productele industriei nóstre de casa potu se dobandésca in viitoriu unu terenu mai mare de desvoltare, daca voru intra in concurentia mai spornica cu productele de acelasi feliu ale altora. Adeveratu, că in impregiurarile actuale productiunea industriala de casa, fórte cu anevoie va poté tiené concurentia cu productiunea mai repede si mai eftina a masineloru si fabricelorú nenumerate. Cu neputintia inse lucru nu este. Ar fi numai de lipsa, că mai antaiu prin scóle de meserii si industrie, infintiate in anumite tienaturi, unde infloresce cu deosebire cutare ramu alu industriei de casa, se se dee ácelui ramu o desvoltare mai mare in directiunea producerei mai iute si mai multe, prin aceea, că fii poporului se facu cunonscuti cu unelte mai perfecte, decât cele adeseori prea primitive si greóie, cu cari producu astadi lucrurile lorú vrednice de tóta lauda; si apoi a doua ar trebui, ca prin asociatiuni proprii ale producentiloru mici, sau comerciantu zelosi si onesti, se se caute piatilele cele mai potrivite, unde productele industriei de casa se se póta desface mai cu inlesnire si mai cu pretiu. In aceste conditiuni credemu că tieranulu nostru fórte usioru ar pute sustiene concurentia cu altii, căci elu, avendu putiene trebuintie pentru viétia sa dilnica si multiamindu-se cu putienu, e in stare se produca mai eftinu, si avendu o indemenare deosebita, póte se produca totu atât, ba póte mai multu si cu mai multu gustu decât altii. Prea se intielege, că o actiune in acésta directiune si pe basa atât de larga trebe se se faca dupa unu planu bine chibzuitu, si in deplina cunoscintia a factoriloru, cari din punctu de vedere alu economiei politice ar avé influintia asupra unei astfelu de actiuni. Multi dintre barbatii nostri zelosi, cari astadi isi consuma puterile in o lupta sterila pe terenulu politice de di, si-ar procura sie-si o mai mare multiamire si poporului unu neasemenatu mai mare folosu, daca, ocupandu-se cu studiulu economiei politice, ar afla si ne-ar areta caile si mijlócele cum productiunea industriala a poporului nostru s'ar pute intrebuintia mai cu folosu si mai cu castigu realu. Pe de alta parte ar trebui, ca statulu se se intereseze mai multu de astfelu de lucruri si se nu le lase numai in manile si la discretiunea initiativei întreprindietoriloru privati. Dar in acestu punctu dorintiele nóstre inca lungu timpu voru remane „*plac desideria*“. Guvernanti nostri prea sunt preocupati de o politica siovinistica, utopica, chimerica, pentrucă se mai aiba timpu a se ocupa si de o adeverata politica rationala, reala, basata pe vederile economiei

*) Dupre „Telegrafulu Rom.“

politice. In zelulu loru de a juca unu rolu, care trece preste modestele puteri de cari dispune tiér'a ei vor ajunge acolo ca, odinióra voindu se-si face unu „tiol“ cu care se se acopere, se face trista espirintia, cà numai au nici materialulu, din care mai nainte si-ar fi pututu face unu acoperamentu destulu de lungu pentru scurtulu loru corpu. — Dar se lasamu politica la o parte si se ne ocupamu de lucrulu ce l'am inceputu.

Daca teoriile lui Darwin in esentia loru sunt adeverate, si cercetari ulterióre si conscientiöse chiar pana acum in multe privintie au doveditu, cà sunt — atunci ele aplicate la viét'a poporului nostru. ne vor arunca lumina si claritate asupra multoru fenomene din trena. Una din legile statorite prin teoriile lui Darwin este si cea despre trecerea insusirilor si aptitudinilor spirituale si de caracteru, dela parinti la urmasii loru. Trecerea acést'a póte se se face si in sarituri prin atavismu, séu prin sarituri de colateralitate. Acésta lege pare a ne dovedi destulu de evidentu espositi'a nóstra. Aptitudinile industriale si indemenarea spre lucrari ce receru órecare dibacie mecanica precum le am vediutu desvoltate la mamele si surorile nóstre de odinióra si celoru de acum, par a se fi ereditu la fiii loru, cari aceste insusiri au inceputu a le validita pe altu terenu: pe terenulu meseriiloru.

Toti cât'i au fostu asia norocosi se vada prim'a espositiune de produse romane, arangiata acum vre-o dóuedeci de ani la Brasiovu, constata in unanimitate, cà meseriile au fostu atunci fórte putienu, ba mai de locu reprezentate. Astadi cu satisfactie constatamu, cà in decursu de doue decenii s'au facutu si in acésta privintia unu frumosu si imbucuratori pasiu inainte. Meseriasi romani din diferite parti ale tieriei, au alergatu si ei, cu laudabilu zelu la „jocurile olimpice“, arangiate pe unu picioru mai micu, decum au fostu cele de odinióra ale eleniloru de initiatorii espositiei. Cét'a braviloru meseriasi, cari s'au prezentatu la lupta pacinica, este mica fatia cu numerulu considerabilu alu esponentiloru de pe terenulu industriei de casa, dar pentru aceea ei nu merita mai putina lauda. Ei ne dovedescu, cà desi cu incetulu, dar totu mai multu si mai multu se operéza o schimbare salutara in vederile poporului nostru cu privire la meserii. Unu trecutu mai indepartatu cu o politica fórte inimica desvoltarii poporului romanu, si unu spiritu de casta cu vederi fórte marginite, cari credeau, ca intrandu si poporulu romanu in concurenti'a drépta cu alte popóre pe terenulu intelectualu si alu meseriiloru, le va lua altora cu deseversire apa, au avutu de urmare, ca Romanulu pana bine de curendu se nu póta esericia vre-o meserie óre care in vreunu orasiu, si cu timpulu din acésta opréla s'a desvoltatu chiar in spiritulu Romanulu unu felu de aversiune catra meserii, o aversiune pagubitóre si funesta. Multiamita ceriului acésta aversiune incepe incetulu cu incetulu a disparea si datorinti'a tuturoru barbatiloru de spiritu si de inima este, a lucra din resputeri si la tóta ocasiunea spre a convinge pe tierani, cà adevératulu fundamentu alu statornicei buneistari materiale si politice a unui poporu si alu individiloru este clasa meseriasiloru. Astfelu lucrandu, vomu ajunge se vedemu, ca nu numai ómenii cei mai sirmani, cari adese de nevoie isi dau copii la meserii, ci si ómenii cu stare se inbratisieze aceasta cariera, despre care se dice cu dreptu cuventu, cà are „fundu da auru“. Indata

ce ómenii mai cu prindere, mai cu stare ai poporului nostru, voru incepe a intielege, cà nu numai prin studiulu pentru vr'o „domnia“, ci si prin meserii omulu ajunge a fi stimatu, pretiuitu si cu trecere inaintea lumei, vomu dobandi intre meseriasi elemente mai multe solide, cu dare de mana, si atunci si concurenti'a nóstra cu alte popóre pe acestu terenu va deveni mai eficace, mai spornica.

Dintre meserii cea mai bine reprezentata in ce privesce numerulu este papucari'a si intre esponentii ce apartienu aici, amintimu cu deosebire pre Sabadeanu din Brasiovu. Precum ne pare inse domnia-lui se presenta la espositie nu atât ca producentu, cât mai multu ca negutietoriu in ramulu papucariei. Intre producenti amintimu pre I. Petrutiu, din Sibiu, Nicolae Curcianu din Mediasiu, pe Orgidanu si Farcasiu din Brasiovu, pe Dumitru Maximu din Timisióra, pe Iosifu Simoneti din Sibiu si pe Nicol. Tripsia din Alba-Iulia. Avendu meseriasi a cultiva cu timpulu si unu mai bunu gustu alu clientelei lor, am dori ca cu timpulu se delature caltiunii cei greoi, nepractici, si fara nici o forma inlocuindu-i prin caltiuni mai mici, mai cu gustu, dar tot atât de trainici, ér pe de alta parte se se feréscu de obiceiulu ce par alu fi apucatu unii din papucarii nostri, adeca de a incarca, mai cu séma papucii femeesci cu totu felulu de cuseturi si floricele, cari nau nici unu intielesu, ba vatama chiar gustulu bunu. Escelente produse ne-au prezentatu cativa pelari. Cu deosebire maestrulu Zinovie Nicodinescu din Fagarasiu dovedesce prin peile espuse multu gustu si o dosebita perfectiune in meseri'a sa. Dimitrie Copacianu din Sibiu inca dovedesce unu laudabilu zelu, spre a se perfectiuna in meseria sa. Susu deasupra stelagiului cu peile atárna o pele de bou tabaci'a si pregatita pentru talpa. Glumetiulu pelaru a taiatu din pele o parechie de opinci si a pusu in semicercu deasupra loru devisa: „opinc'a este talpa tieriei.“ Zace multu adevérnu si o buna dosa de spiritu in acestu apertiu alu glumetiului maestru pelaru. Fie, ca peile se fie totdeauna totu asia de bine lucrate precum e de bine nimerita observarea. Cojocari'a, cu deosebire, care are de scopu a preintimpiná trebuintie de ale poporului dela satu este reprezentata de câtiva maestrii vrednici de tóta laud'a: Oprea Puschila din Saliste dovedesce prin peptariulu de sub Nr. 624, o desteritate in cusutura fina si in combinarea de coloru, care face din lucrulu seu unu capu de opera de cojocarie; Nicolae Saciu din Sibiu (Nr. 3640), Ioanu Popa din Saliste (Nr. 625), George Bogoiu din Lipova (Nr. 3926) Vasilie Diaconoviciu din Bocsia (Nr. 3384) au si ei peptare si cojócce tieranesce, cari dovedescu multa harnicie si multu bunu gustu. Nicolae Ardeleanu din Brasiovu cultiva mai multu cojocari'a fina pentru cetatieni.

Câte-va palarii de tieranu espuse de G. Moldovanu din Fagarasiu si de invetiachelulu Vasilie Mesiota, din Brasiovu (Nr. 1572) dovedescu, cà acestu ramu de maestrie, abuna séma fórte rentabilu intre Romani chiar, este prea putienu inlatu in séma de tinerii nostri meseriasi; ér palarieria fina e reprezentata numai prin câte-va palarii frumóse espuse de Napoleonu Popescu din Buzeu (Romania). Croitoria de haine cetatienesce e reprezentata prin câte-va imbracaminte binecroite si bine lucrate ale calfeloru de croitoriu Ioanu Bidu, Ioanu Vestemianu si Florianu Crucitia din Sibiu; Curelaria prin câte-va sierpare tieranesce trainice si usióre de Dumitru

Tomii; olaria de care dupa cât scim se ocupa locuitorii mai multor comune din tíera Hatiegului din comitatulu Biharei si din alte parti e reprezentata numai prin putiene piese, si si aceste nu esceléza prin vre o deosebita frumsetie sau stilu in forme. Mai nimerite in acestu ramu sunt nesce óle de tutun de Ioanu Ardeleanu din Lipov'a si 2 discuri de faiertia cu mabasari in colorii vii, bine arangiate, de Toni Petranu din Cluju. Facliele de céra de sub Nr. 3072 si alte produse de maestrie de luminari, de Ioanu si R. Popea din Satulungu, de Nicolae Gatov din Turchisiu (Sacele) dovedesce, cá Romanii din giurulu Brasiovului se tienu inca de obiceiulu vechiu, solidu, de a aduce ca prinosu la biserici lumini de céra curata, nu falsificate cu parafinu si alte amestecuri. Dela Saliste avemu mai multe linguri mici si mari lucrate cu órecare elegantia, ér delá Ioanu Dubescanu, economu in Odvosiu, (Banatu) mai multe corfe de nuiele, esecutate cu acuratetia si cu gustu (Nr. 10—14). Binisiuru reprezentata este meseria de templaru. Unu dulapu alu maestrului Basilu Popoviciu din Brasiovu mare de nucu, cu ornamente scobite in lemnu, impune atât prin marimea si potrivirea proportiuniloru cât si prin pretiulu cam esorbitantu. Mesele de lucsu ale lui Ioanu Israilu din Resinari (Nr. 2253), Const. Jucu, din Lugosiu (Nr. 1183), o masa de scrisu a lui Stefanu Olteanu din Turd'a (Nr. 1182) dovedescu unu imbucuratoru progresu in maestia templariei. Tapeseria fina e reprezentata prin o otomana esecutata cu gustu de cal'fa Nic. Marcu din Sibiiu (Nr. 3584); Rotari'a o au reprezentatu Ioanu Popu din Turd'a cu o usióra carutia pe arcuiri si Maniu Lungu, upu tieraanu din Resinari, care ca autodidactu fabrica pe fiecare ann o multime de carutie usióre cu cari face negociu insemnatu cu Roman'ia. In espositie sunt delá densulu doue carutie asiediate dea drépt'a inaintea intrarii in localulu de espositie. Totu aei aflamu mai multe modeluri de pluguri si o masina de venturatu, espusa de cal'fa V. Ardeleanu din Sibiiu. Dintre pluguri amintimu ca placutu esecutate pentru ochiu, trainice si practice pentru aratu, plugurile lui Dimitrie Gitye din Oradea Mare. Mercurea trecuta s'au facutu cu aceste pluguri de diferite marimi, in present'ia catorva barbati cunoscetori in lucru, o proba de aratu in unu ogoru de langa scól'a de innotatu. Constructiunea proprie a cormanului face cu putintia o întórcere completa a brazdei, ér plugulu intregu mergandu afundu dar usioru, nu cere puteri mari de animale de trasu. Firm'a dlui Gitye, avendu si pretiuri moderate, se recomanda ea insasi pre sine prin lucrulu seu bunu si solidu. Totu delá acésta firma mai avemu câteva cantare metrice, frumosu esecutate.

Incheiemu acestu articolu consacratu obiecteloru espuse de bravii meseriasii nostri cu dorintia, ca cât mai ingraba si cât mai multi tineri romani se imbratisieze cariera de meseriasu, care are „fund de aur!“

Epistol'a de abjurare a canonicului Campello.

Diarulu *Capitale* a publicatu o epistola a canonicului bisericeii sf. Petru, din Roma, comitele Enrici Campello trecutu la protestantismu, epistola adresata superiorului seu, Cardinalului Borromeo, protoereu alu bisericeii Sf. Petru. Éta epistol'a:

„Prea venerabila Eminentia! Deja in ultimii

ani ai vietiei Papei Pius IX eram se scriu acést'a epistola. Consideratiunea catra acestu barbatu incarcatu de ani si personal'a mea recunoscentia catra densulu m'au opritu de la indeplinirea intentiunei mele. Când Pecci s'a facutu Papa, lumea se asteptá la unu viitoriu mai bunu pentru Biserica si patrie. Speranti'a a fostu iluzorie. Eu urmezu astadi datoriei mele irezistibile ca crestinu si cetatiénu. Consciinti'a mi interdica de a mai apartiene unei institutiuni, care sepera pe preotii ei de societatea civila ca pe o casta indiana.

Recent'a afursania aruncata contra cartei lui Curci, ce nimicesce orice sperantia pusa in noulu Papa, a probatu, cá ur'a de partidu este implacabila in Curie... Afurisaniele cele mai noi probéza pana la evidentia, cá cért'a seculara nu va inceta niciodata, cá orice impacare între Biserica si Statu pe care o spera ori ce crestinu si cetatiénu onestu, este imposibila. Cunoscinti'a acestei situatiuni mi-a rapitu prejudiciile de pana acuma. De aceea parasescu rindurile clerului romanu spre a luptá de astadi inainte in sirurile evangeliului puru, nefalsificatu al lui Crist, fidelu juramintelorulu mele, spre linistea consciintiei mele, ca se me potu afirma de crestinu fara ipocrizie si de cetatiénu italianu fara masc'a tradatoriului de patrie.

Eminent'ia Vóstra nu va atribui resolutiunea mea unor motive impure, nici vre unei ambitiuni nesatisfacute, nici resbunarei pentru vre-o nedreptate suferita. N'am a me plange contra fostiloru mei colegi din capitala, carora, fara esceptie, le voiu pastra o suvenire amicala. Demnitatea unui canonicu a primei bisericeii din lume a fost atât de inaltu considerata de mine in cât nici o ambitiune nu m'a pututu seduce se aspiru dupa alte onoruri. Numái motivele deja mentionate au provocatu renuntiarea mea. Inainte de tóte inasa me îndémna la acestu pasu studiulu crestinismului primitivu, precum si alu operelorulu lui Rosmini, Gioberti, Ventura si a preotului romanu Desanctis. Dupa o reflexiune matura de diece ani, dupa lupte si deceptiuni infinite, potu astadi jura inaintea lui Dumnedieu si a lui Crist, cari ne voru judeca, cá facu acestu pasu seriosu fara ganduri ascunse, numai spre linistirea consciintiei mele, despre care potu atesta preotii superiori, cu cari am avutu lungi conferintie confidentiale.

Sciu bine, cá foile, platite de camaril'a ce domnesce in Vaticanu, me voru persecuta cu mare crudime, dér mai sciu, cá acésta procedare a caditu de multu suptu despretiulu generalu. De aceea eu nu voiu raspunde, de cât prin tacere si rugandu-me, ca Dumnedieu se-mi acorde multi imitatori între aceia cari, ca si mine, d'abia 'si târescu prin viatia cate-nele propriei loru selavii, cari cu greu potu ajunge la lumina sciintiei, d'abia mai potu suferi necontenitele desilusiuni, cele mai dureróse scrupule si cele mai rele persecutiuni. Pe mine me va scapa de lupt'a esterióra si interióra numai linistea mormîntului. Nemurirea fericita a unei vietii mai bune dincolo me va despagubi pentru nespus'a málnire suferita.

Roma, 13 Septemvrie 1881.

Alu Eminentiei Vóstre supusu.

Comitele Enrici Campello.“

O di mai nainte, Campello a fostu chematu la Papa, care in desiertu a incercatu se-lu întórca de la hotarirea lui. Campello, in etate de 40 ani, este dintr'o veche familie nobila din Spoleto.

D i v e r s e.

* **Congresul ordinariu** nationalu-bisericescu alu provinciei năstre metropolitane este conchiematu prin circulariulu Esceletiei Sale, Parintelui Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanul din 18 Septevre a. c. Nr. 135 M., pre Joi'a, ce cade in 1/13 Octomvre la 9 ore inainte de amedi in biseric'a parochiala din cetatea Sibiului.

* **Alegeri supletorie** de deputati la congresulu nationalu bisericescu din Sibiū s'au facutu in cercurile: Pancota, unde s'a alesu deputatu preotiescu *Constantin Aiudan*, administratoru protopopescu alu Siriei (Vilagosiuului). In cerculu Tinca, din Bihoru, s'a alesu dlu *Partenie Cosma*. In cerculu Chiseteu (in Banat) s'a alesu dlu *Dr. Iosifu Galu*, deputatu dietale.

† **Necrologu.** *Maria Sustai* nascuta de *Aldulianu* in urma unui morbu indelungatu si dupa impartasirea cu santele taine a incetatu din vieti'a in 10/22. Septevre 1881 la 3 ore deminētia in flōrea vietii sale adeca in etate de 33 ani si alu 14-lea annu alu fericitei sale casatorii. Cu inima franta de dorere Ve incunoscintiaza despre acēsta perdere ireparabila inconsolabilulu ei sotiu Nicolau Sustai, presiedinte de tribunalu reg. in pensiune in numele sen, alu fratiloru ei Ioanu si Constantiu cavaleru de Aldulianu, alu sororei sale Eugenia, marit. Munteanu, alu cumnatulu ei Balthazaru Munteanu, advocatu in Oravitia, precumu si in numele nepotiloru si alu celorlalte rudenii numerōse. Ceremonia funebrala se va tinē in 11/23. Septevre la 2 ora dupa amedi in locuintia defunctei, iara remasitiile pamentesci ale repausatei se vor transporta la Zernesti, unde se vor depune spre repausu eternu in cimiteriulu dela biseric'a sft. Treime. Elisabethopole in 10/22. Septevre 1881. Fia-i tierina usiōra si memoria binecuventata.

* **Dr. G. Vui'a** rentorsu dela Mehadi'a, si-a mutatu locuintia din casa Reck, piatia principala in *strad'a bisericiei Nr. 13*. (Templom utca 13 sz.) Orele de consultatiune medicala suntu dela 7—8 diminētia si 2—3 dupa amedi.

* **M. S. Dōmn'a Elena Cuza** a promis, dice *V. Covurluiului*, comisiunei ce s'a dusu la Ruginōsa 5000 lei pentru construirea localulu de scōla *Cuza-Voda* din orasiulu Galati, cum si bustulu in bronzu alu nemuritoriulu Cuza, ce se va pune pe frontispiciulu edificiulu, bustu ce va costa peste o mie de galbeni. M. S. Dōmn'a a recomandat tacerea asupr'a acestei ofrande, dar o asemenea generōsa fapta e imposibilu de a se tine ascunsa.

* **Casetoria in Japoni'a.** — Occidentali sunt totdeaun'a atinsi de starea de inferioritate a femeiloru in tierile asiatiche, si sunt cuprinsi de mila la vederea conditiunei loru de supunere in manele despotice ale tiraniloru de familie. Femeile din Japonia facu exceptiune de la acēsta stare de lucruri generala; ele sunt tratate cu respectulu si consideratiunea datorita sexulu loru. In realitate, in Japonia ca si in America, sunt stapane in casa loru. Ele au mai multa libertate si in acelasi timpu mai multa demnitate de cāt tōte celelalte orientale; cu tōte acestea, nu se permite amiciloru tineri ai celui-laltu secsu se fia primiti de ele cu aceeasi libertate cu care se permite Americaniloru; ele trebuie asemenea se aiba o cauza binecuventata pentru ca se

se pōta duce, sēu la plimbare sēu la teatru, insotite de unu amicu care le place. Nu se aude nici odata in familiile japonese acele espresiuni dulci de dragoste sēu de simpatie cari sunt permise in Statele-Unite. Iubirea este privita acolo ca unu lucru prea delicatu pentru ca se se permita de a fi aratata in fati'a amiciloru, rudelor sēu parintiloru. Urmarile sunt cā fōrte raru se vede ca, casatoria in Japonia, se fia fructulu unei inclinatiunei mutuale; ea este, in generalu, o afacere a carei conducere este lasata cu totul in manile familiiloru si, cea ce este curiosu, e cā numerulu casatoriiloru nenorocite sēu niriloru reu esite este cu multu mai micu in Japonia de cāt in America, unde casetoria nu este de cāt rezultatulu unei lungi cunoscintie si a unei iubiri reciproce.

* **Serbii se prepara la Carlovetiū pentru alegerea** de patriarhu nou in locul repausatulu Ivascovicu; acolo inse s'au invrasmasitu din nou si fōrte uritu calugarii cu mireni. Este sciutu, cā atāt dupa Declaratoriu illiricum din a. 1779 cāt si dupa Rescriptele cuvente din legea dela 1868 congresulu serbescu trebuie se fia compus din din $\frac{2}{3}$ mireni adeca 50 si din $\frac{1}{2}$ adeca 25 preoti, cu totii 75. Calugarii inse si alti preoti adunati mai de curendu in conferentia numerōsa, preparara unu memorandumu catra monarchu, in care ceru cassarea influentiei preponderante a mireniloru si reducerea numerulu alegatoriloru la 40 de persōne. Cu alte cuvente, clerulu serbescu declara tōta procedur'a de pana acum anticanonica, pecatōsa, eretica. Diu contra, pe mireni ii audi strigandu in gur'a mare, cā cleru mai abusivu, excessivu, rapitoriu si in parte chiaru antinationalu cā clerulu serbescu raru vei mai aflā altulu. Averile bisericesci ale serbiloru din Ungari'a si Croati'a ajungu la 10 milioṇe fl., daca nu trecū; dara parte mare a venituriloru s'a dilapidatu pana acuma de catra calugarii cei grasi fara nici unu folosu. Asia serbii deschidu ministrulu ungurescu pōrta larga, pana si usile imperatesci dela altariu, ca se intre de a dreptulu in sanctuariulu loru. Asia se patia toti cati nu sciū se pretiuēscā ceea ce au, si se fura ei insii pe sine. „Obs.“

C o n c u r s e.

Pentru ocuparea postulu de profesoru de limb'a romanēscā, magiara si germana la institutulu pedagogicu diecesauu in *Caransebesiu*, se publica concursu cu terminu pana la 15/27 Octomvre a. c.

Cu acestu postu este impreunatu pentru anulu intaiu de proba, unu salariu de 600 fl. si 200 fl. pentru cortelu; ēra dupa decurgerea acestui annu depuendu respectivulu profesoru cu succesu examenulu de calificatiune si devenindu astfelu profesoru definitivu, primesce dreptu salariu de 800 fl. si 200 fl. pentru cortelu.

Competentii au se alature la petitiile loru:

- 1) Atestatu de botezu spre a documenta cā suntu romani gr. or.
- 2) Atestatu de maturitate.
- 3) Atestatatu despre absolvarea unui cursu mai inaltu de pedagogie.
- 4) In lipsa atestatulu de sub 3., atestatu sau absolutoriu dela facultatea filosofica sau si dela alta facultate.
- 5) decumva au fostu undeva aplicati, se produca atestatu despre pracsā de pana aci.

Competenții trebuie să aibă deplină cunoștința și dexteritate în toate trei limbile în vorbire și în scriere și cu deosebire în limba românească și maghiară. Petitiile se adresează către Consistoriul diecesanului gr. or. în Caransebeș.

Caransebeșul din sedința consistorială ținută în 10/22 Septembrie 1881.

Episcopului diecesanului:
Ioanu Popasu.

Pre stațiunea parochială gr. or. din *Hodosiu*, protopresbiteratul Lipovei, cu acesta se deschide concursul cu termenul de alegere pe **11 Octombrie 1881 s. v.**

Emolumentele sunt: 1 sesiune pământ aratoriu și fană; cuartir liber cu grădina; dela fiescă care cunune 4 fl. dela fiescăcare înmormântare peste 7 ani 3 fl., până la 7 ani 1 fl. dela fiescăcare molitva 20 cr.: dela 84 case, defiescăcare Nr. de casa 31 litre bucate, jumătate grau, jumătate cucurudiu.

Doritorii de a ocupa acestu post, sunt avisați să adreseze recursul lor instruit conform statutului organic, subșerisului comitetului parochial și să le așternă Reverendisimului Domnului protopresbiterului tractual.

Dela competenți se recere, ca să poședă testamoniul de calificățiune, și până la alegere, se se presentă la sft. biserică într-o vreaună duminică, spre să areta dexteritatea în cântări.

Hodosiu la 14. Septembrie 1881. st. v.

Aureliu Popescu m. p.
presed. com. par.

Cu scirea mea: **Ioanu Tieranu** protop.

Pentru următoarele stațiuni învețioresci vacante din inspectoratul Belului.

1. *Caraseu*, emolumentele sunt:

a) În bani gata 84 fl. v. a.

b) Pentru lemne 20 fl.

c) Pentru fenu 40 fl.

d) 12 cubule bucate $\frac{1}{2}$ gău $\frac{1}{2}$ cucurudiu

e) Cuartir liber cu grădina și pământ aratoriu de 2 jugere. Alegerea se va ține în **4 Octombrie st. v.**

2. *Gy. Rohani*, — emolumentele sunt:

a) În bani gata 46 fl. v. a.

b) 12 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucurudiu

c) 100 porțiuni de fenu

d) Cuartir liber cu grădina și 6 holde pământ aratoriu. Alegerea se va ține în **4 Octombrie st. v.**

3. *T. Carandu*, — emolumentele sunt:

a) În bani gata 46 fl. v. a.

b) 12 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grau $\frac{1}{2}$ cucurudiu

c) 90 porțiuni de fenu

d) 8 orgii de lemne din care are să se încălzi și scól'a

e) Cuartir liber cu grădina și 6 holde de pământ aratoriu; alegerea se va ține în **11. Octombrie st. v.** Doritorii de a ocupa vre unalul dintre aceste posturi sunt avisați să si substerne recursul instruit în sensul statutului organic bis. până la termenele mai sus indicate să subșerise inspectiunii școlare p. u. Hollód — în Gyanta.

Suplacu în 1. Septembrie 1881.

Comitetul parochial.

În contielegere cu mine: **Iosifu Pintia** inspectoru cercualu

Conform ordinățiunii consistoriale din 15/27, Iunie a. c. Nr. 676. B. pentru îndeplinirea vacanței parochiale de clasa a III-a *Rontau*, din protopresbiteratul Orădii mari de ora ce prim'a data nu s'a putut deplini, se mai escrie concursul de nou cu termenul de alegere pe **4/16. Octombrie a. c.** deminția după finirea santei liturgie.

Emolumentele sunt:

1. Casa parochială cu 3 chilii, culina, locu de camera și stalul cu colniția, în ocolu este fantana, unu intravilanu de unu jugeru de prim'a clasa a caruia venitulu anual se apretiesce 40 fl.

2. $\frac{1}{2}$ sesiune de pământ aratoriu și fană de prim'a clasa a carui venitulu anual se apretiesce 160 fl.

3. Birulu preotiescu dela 60 numere de case, dela tota casa un'a vica de bucate pretiuitu 70 fl.

4. Stolele preotiesci îndatinate 100 fl.

5. Claca preotiescă pretiuita 40 fl.

de totu 410 fl.

Doritorii de a concurge pentru acesta parochia sunt avisați să recursul motivat cu documentele necesare și intitulat comitetului parochial din *Rontau* până în 2/14. Octombrie a. c. se le subșterna protopresbiterului gr. or. Orădanu Simeonu Bic'a, Oradea-mare (Nagyvárad).

Rontau 30. Augustu (11. Septembrie) 1881.

Comitetul parochial.

În contielegere cu mine: **Simeonu Bica** m. p. Prot. Orădii-mari.

Stațiunea învețiorescă gr. or. din *Varad Velentie*, prin abdicarea fostului învețiatoriu facenduse vacanță, pentru deplinirea acelei stațiuni învețioresci se escrie concursul cu termenul de alegere pe lun'a lui **Octombrie 4/16** deminția după finirea santei liturgie.

Emolumentele sunt:

1. Cortilul cu un'a chilie, culina și camera

2. 300 floreni v. a. în bani gata.

3. Doue orgii de lemne taiate dintre cari are să se încălzi și scól'a.

4. Învețiatoriulu va fi totu odata și cantoru bisericesc, prin urmare se va folosi și de venitele cantoralii obveniente.

Doritorii de a recurge pentru acesta stațiune au să si tramite recursul sale cu documentele recerute prevediute intitulat comitetului parochial gr. or. din *Varad Velentie* la inspectorulu cercualu protopresbiterulu gr. or. alu Orădii mari reverendisimului Domnului Simeonu Bic'a până în 2/14. Octombrie a. c. și totu odata sunt avisați, ca în una di de duminică și până atunci se se presenteze în biserică pentru de a areta deprinderea într-o cântări și ritualul bisericescu.

Oradea mare 30 Augustu (11. Septembrie) 1881.

Comitetul parochial.

În contielegere cu mine: **Simeonu Bic'a** m. p. protopres. Orădii mari ca Insp. Cer. de scôle.

Pentru ocuparea stațiunii vacante de preot de a III-a clasa *Cosiv'a* et fili'a *Nemesesti* protopresbiteratul Fagetului, după încuviințarea Venerabilului Consistoriu diecesan, se escrie prin această concursul cu termenul până la **27 Septembrie 1881.**

Emolumintele sunt: dela 164. case birulu si stol'a usitata in protopopiat; 32 jugere pamentu aratoriu si fenatiu cu 1. jugeru gradina intravilanu.

Doritorii de a ocupa acést'a parochia se-si astearna petitiunile lor conformu prescrizeloru Stat. org. bis. si Regulamentului congresualu pentru parochii din anulu 1878. oficiului ppresbiteralu gr. or. mai josu subscrisu in terminulu indicatu.

Fagetu in in 1. Septemvre 1881.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Atanasiu Ioanovicu. m. p.
protopresbiteru.

Pentru ocuparea statiunii invetiatoresci din comun'a *Povergin'a* protopresbiteratulu Fagetului, se escrie de nou concursu, cu terminulu pana la **29 Septembrie 1881**. Emolumentele sunt: — 210 fl. v. a. banii, 8° lemne, 3 jugere pamentu aretoriu, quartiru liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru.

Aceia, cari voescu a ocupa statiunea acést'a, au de a tramite cererea lor prevediuta cu documentele prescise de stat. org. bis, oficiului protopresbiteralu din Fagetu pana la terminulu indicatu.

Povergin'a 2 Septembrie 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mtne. **Atanasiu Ioanovicu** m. p. protop.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Poganesti*, protopresbiteratulu Fagetului, se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pana la **30 Septembrie 1881**. Emolumintele sunt: 114 fl. 66 cr. v. a. banii; 30 metiu grâu — cucuruзу; 8° lemne; 1. jugeru pamentu, quartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acést'a statiune se-si ascérna petitiunile lor conformu prescrizeloru stat. org. bis. oficiului protopresbiterescu din Fagetu pana la terminulu indicatu.

Poganesciu 3 Septembrie 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine. **Atanasiu Ioanovicu** m. p. protop.

Pentru deplinirea definitiva a statiunii invetiatoresci din *Fenatia-Siedstelu* se escrie concursu cu terminu de alegere pe **20. Sept. v. a. c.**

Emolumintele sunt:

a) in bani 105 fl. dela comuna, 27 fl. 72 cr. dela Dominiulu eppiscopescu rom. cath. din Vascou; b) bucate 12. cubule; c) lemne 8. stangeni; si d) quartiru cu gradina.

Recurentii voru avea asi tramite petitiunile sale instruite cu documintele necesarii pana la terminulu defiptu la subscrisulu inspectoru in Beiusiu.

Fenatia in 29. Augustu 1881.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Vasiliu Papp** protop. inspectoru Scol. in tractulu Beiusiului.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Curta-Cheriu*, Inspectoratulu Agrisiului Comitatu Aradului se publica concursu cu terminulu pana la **27 Septemvrie** in care di va fi si alegerea.

Emolumintele sunt in bani gata 200 fl. 3 orgii de lemne esclusive pentru invetiatoriu, 2. jugere de pamentu parte aratoriu parte fenatiu; din gradin'a

scólei jumetate pentru legumi, dela inmormentari mari 40. cr. dela mici 20 cr. Quartiru in localitatea scólei

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu avisati asi trimate recursurile Inspectorului cercualu in Si-cula posta ultima B. Ienö, adresate comitetului parochialu din Curta-Cheriu si in vre-o Dumineca s'au sarbatóre a se presenta in Biserica de acolo pentru de asi aretá desteritatea in tipicu si cantulu bisericescu.

Datu in Curta-Cheriu la 2/9 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu inspectorulu **Florianu Montia**.

Pe bas'a decisului venerabilului Consistoriu Aradanu de dto. 17/29 Augustu a. c. Nr. 1622. se escrie concursu pentru deplinirea ambeloru posturi invetiatoresci din comun'a *Pesacu*, cotulu Torontalu — cu terminu de alegere pe **27 Septembrie st. vechiu a. c.**

Emolumintele dela clas'a prim'a suntu:

In bani gata 350 fl. v. a. 2 jug. pamentu aratoriu, trei orgie de paie numai pentru incalditulu scólei, o gradina estravilana pentru legumi, cortelu liberu si dela inmormentari cate 30 cr.

Ér emolumintele dela class'a II. suntu:

In bani gata 450 fl. v. a. 2 jug. pamentu aratoriu, trei orgie de paie numai pentru incalditulu scólei, o gradina estravilana pentru legumi, cortelu liberu si 30 cr. dela inmormentari unde va fi poftitu.

Doritorii de a ocupa acestea posturi suntu avisati recursele lor instruate conformu statutului org. bis. adresate comitetului parochialu — ale tramite inspectorului scolaru Paulu Tempea in Toraculu mare (per Bega St. György) pana la terminulu indicatu, si pana atunci ase presentá la biserica in facia locului pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Pesacu, in 2. Septembrie 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Paulu Tempea** m. p. Vicariu si adm. protopresbiteralu.

Pentru vacant'a parochia din *Iermat'a* protopresbiteratulu Siriei se escrie concursu cu terminu de alegere pe **11 Octobrie a. c.**

Emolumintele suntu: Un'a sesiune pamentu estravilanu aratoriu si fenatiu. Birulu dela 110 case si anume dela cei cu pamentu câte o masura bucate, jumetate grau jumetate cucuruзу in grauntie.

Una gradina parochiala, si stólele usuete dela functiunile preotiesci.

Doritorii de a ocupa acést'a parochia suntu pof-titi a-si instrui recursele lor in sensulu stat. org. ale provedea cu testimoniu de teologia si despre depunerea esamenului de calificatiune (preoti santiti inca potu recurge) adresande catra com. par. si ale trimate subscrisului adm. protopesb. in Siri'a (Vilagosiu) pana la terminulu indicatu, éra pana la alegere a-se presenta la sant'a biserica, spre a-si areta desteritatea in cantare si oratoria.

Iermat'a 2 Sept. 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Constantinu P. Aiudanu** m. p. adm. protopresbit.